

10.6.2024

VN/16960/2021
STM078:00/2021**2024/4 TYÖTURVALLISUUSSÄÄNNÖKSIÄ VALMISTELEVAN NEUVOTTELUKUNNAN PÖYTÄKIRJA
10.6.2024**

Aika 10.6.2024 klo 13.00-14.50

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat:

Antti Janas	STM, puheenjohtaja
Hanna-Mari Pekuri	STM, varapuheenjohtaja
Sari-Anne Salminen	Työsuojelun aluehallinto, jäsen
Inka Douglas	STTK, jäsen
Juha Ala-Hiiri	TKL, jäsen
Timo Koskinen	SAK, jäsen
Marjaana Walldén	KT, varajäsen
Päivi Lanttola	VTML, jäsen
Albert Mäkelä	SY, jäsen
Pia Perttula	TTL, jäsen
Lotta Savinko	Akava, jäsen
Anne Salomaa	EK, jäsen
Mikko Kuivalainen	TTK, asiantuntija (asiakohta 3)
Timo Koskinen	TTK, asiantuntija (asiakohta 3)
Anne Vänskä	STM, asiantuntija
Mari Leinonen	STM, asiantuntija
Tanja Ylitöyrä	STM, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Lakiehdotus työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä

Kuivalainen vastasi TTK:lle ennakkoon toimitettuihin kysymyksiin. Työsuojeluhenkilörekisteriin ilmoituksen tehneistä yrityksistä suurin osa on vakiintuneesti ollut 10-100 työntekijän yrityksiä. Keskusteltiin käytännöstä, jonka mukaan alle 10 henkilön yritysten (työpaikkojen) ei tarvitse tehdä ilmoitusta. Kysyttiin, mihin tämä perustuu, ja TTK totesi kyseessä olevan ns. harmaa alue. Neuvonnassa on ollut tämä käytäntö jo vuosia, mutta TTK:n internetsivuilla vapaaehtoisuus ei näy. Kaikki toimitetut ilmoitukset on otettu vastaan.

Kuivalainen kävi läpi, mitkä ovat tyypillisimmät työsuojeluhenkilörekisterin neuvonnalle esitetyt kysymykset. Yleisin kysymys on, pitääkö ilmoitus tehdä, ja myös konsernin tietojen ilmoittamisesta, alueellisista työsuojeluorganisaatioista, jne. kysytään. (Konserneja ja alueellisia työsuojeluorganisaatioita koskeva neuvontatarve liittyy valvontalain 25 §:ssä tarkoitetun "työpaikan" määritelmän tulkintaan.) Markkinointiin liittyvät kyselyt ovat vähäisiä. Jatkettiin keskustelua alle 10 henkilön työpaikkojen ilmoituksista. Työntekijäpuolen edustajat pitivät tärkeänä, että myös ja etenkin pienet yritykset saisivat työsuojelutietoa, koska niiden

lukumäärä on suuri ja osaaminen työturvallisuusasioissa heikompaa. Kuivalainen kertoi, että TTK:n internetsivuilta kuka tahansa voi tilata maksuttoman kuukausittaisen uutiskirjeen, jossa toimitetaan ajantasaisia työsuojelutietoja.

Rekisterin tuomista tehtävistä ja tarvittavista resursseista Kuivalainen kertoi, että automaatiota voidaan lisätä lähinnä YTJ-integraatiolla, mutta siihen liittyy eräitä ongelmia. Työsuojeluhenkilörekisteri on uniikki, sitä ei voi verrata esim. tulorekisteriin eikä samaa tekniikkaa voida käyttää. Tietoa työsuojelun yhteistoiminnan järjestämisestä ei kerätä muissa rekistereissä, joten siltä osin automaation lisääminen ei ole mahdollista. HTV-vaikutuksista Koskinen/TTK kertoi, että jos pieniä työpaikkoja tulisi todella paljon rekisteriasiakkaisiksi, kyselyiden määrä kasvaisi runsaasti, ja olisi ongelma, miten se pystyttäisiin hoitamaan työmäärän ja rahoituksen suhteen. Tällä hetkellä n. 85 % yli 10 henkilön työpaikoista on rekisteröitynyt, alle 10 henkilön työpaikoista n. 5 %. TTK:lla on huoli nimenomaan resurssien riittävydestä. Jos volyyymi säilyy suunnilleen nykyisenkaltaisena, rekisteriä pystytään hoitamaan, mutta jos volyyymi merkittävästi kasvaa, pitäisi pystyä ratkaisemaan resurssikysymys. Rahaa rekisterinpitoon ei saada työsuojelurahastosta. Myös tietoturvan parantaminen tulee lisäämään kustannuksia. Puheenjohtaja kertoi, että TTK:n kanssa oli pidetty palaveri. Kuivalaisen esityksen jälkeen kaikilla on yhtenäinen näkemys siitä, mikä tilanne on nyt ollut ja mikä on liikkumavara. Valtiolta ei ole tulossa lisärahaa rekisterinpitoon. Keskusteltiin resurssitilanteesta. Douglas kysyi, että jos nykyinen sääntely ei muutu, mihin perustuu ajatus siitä, että tulisi nykykäytäntöä enemmän ilmoituksia. Muutetaanko ohjeistusta, vai mikä toisi huomattavan volyymin kasvun? Koskinen/TTK vastasi, että rekisteriä hoidettaisiin virkavastuulla. Hän ei osannut sanoa ohjeistuksen muuttamisesta, mutta jos vapaaehtoista ilmoittamista kannustetaan esim. viestinnällä ja pienet yritykset alkaisivat rekisteröityä, syntyisi taloudellinen ongelma, johon ei tällä hetkellä ole ratkaisua. Koskinen/SAK ehdotti rekisteröitymisen helpottamista esim. YTJ-rekisterin kautta. Kuivalainen ei uskonut tämän ratkaisevan ongelmaa. Mäkelä toi esiin, että suurin osa uusista pienistä yrityksistä on yksinyrittäjiä, työnantajayrittäjien määrä on vähentynyt. Alle 10 henkilön yrityksissä ilmoitusvelvollisuus lisäisi hallinnollista taakkaa eikä hän pidä tätä järkevänä. Tietoisuutta voi levittää tehokkaamminkin kuin velvoittamalla ilmoittamaan tiedot rekisteriin. Salomaa katsoi, että ei voida tehdä sellaista sääntelyä, joka ei ole realistista. Hallinnollisen taakan kasvattaminen on mahdotonta hallitusohjelman näkökulmasta. Koskinen/SAK katsoi, että on arvovalinta, mitä valtiossa halutaan rekisteröidä. Pienten työpaikkojen työntekijät joutuvat eriarvoiseen asemaan. Kuivalainen totesi, että alle 10 henkilöä työllistävien yritysten työturvallisuutta voidaan kehittää levittämällä tietoa uutiskirjeen, tapahtumiin osallistumisen ja internetsivujen kautta.

Puheenjohtaja totesi, että kokousmateriaalissa oli mukana HE-luonnos, jossa ilmoittamisen raja on 10 henkilön työpaikoissa. Luonnos haluttaisiin lähettää pian lausuntokierrokselle. Jos TTK:lla ei olisi edellytyksiä ottaa rekisterinpitotehtävää vastaan, asiassa ei voida edetä. Rahoitusta rekisterinpitoon ei ole esittänyt. Hän kysyi, onko liittojen TTK:n hallituksessa ilmaistu kanta edelleen voimassa. Salomaa totesi, että EK:n kanta on edelleen sama. Douglas kertoi, että STTK:n näkemys on ollut, että soveltamisalan rajausta ei pidä tehdä. Asia nyt muuttunut siten, ettei hän pysty kertomaan, mitä STTK tulee lausunnossaan sanomaan. Koskinen/SAK kertoi, että SAK:n mielestä muutosta ei tulisi tehdä. Rekisterinpito tulisi vain siirtää TTK:lle teknisenä toimenpiteenä, ja ilmoituskäytäntöä voidaan tehostaa ja modernisoida. Puheenjohtaja ehdotti, että laki säädettäisiin ehdotetulla tavalla, seurattaisiin, miten se toimii, ja laajennettaisiin myöhemmin tarvittaessa ilmoitusvelvollisuutta, jos rahaa löytyy. Koskinen piti tällaista poukkoilevana toimintana. Savinko kertoi, että tilanne on auki, Akavassa haluttiin saada lisätietoa. Hän ymmärtää TTK:n ongelman. Hän ei pysty nyt vastaamaan, mikä on Akavan linja. Todettiin, että seuraavalla viikolla on TTK:n hallituksen kokous, jossa asiaa käsitellään. Sovittiin, että jäsenet ilmoittavat kokouksen jälkeen, mihin he ovat päätyneet. Hankkeen kanssa on kiire, ja HE lähetetään lausuntokierrokselle ennen lomia.

Lopuksi oli mahdollisuus esittää kysymyksiä HE:n sisällöstä. Vänskä kertoi, että konsernien ("työpaikan" määritelmän) problematiikasta on keskusteltu ja laki on pyritty kirjoittamaan niin, että pystyy ilmoittamaan myös työpaikan, joka on muodostettu useasta oikeushenkilöstä (y-tunnuksesta). Ns. turhia tietoja ei ole tarkoitus kerätä, ja vain yksi ilmoitettavia tietoja koskeva pykälä on velvoittava, muut vapaaehtoisia. Kuivalainen täydensi, että TTK:n näkökulmasta ilmoitettavien tietojen määrä on nyt sopiva.

4. EU:n koneasetuksen kansallinen täytäntöönpano

Leinonen kertoi EU:n koneasetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta. Asetus on tullut voimaan 20.7.2023, ja sen edellyttämien kansallisten säädösmuutosten on oltava voimassa viimeistään 20.1.2027. Koneasetuksen

johdosta on säädettävä valvontaviranomaisesta, asiakirjojen kielivaatimuksista sekä EU-asetuksen rikkomisen seuraamussääntelystä. Täytäntöönpanosta on keskusteltu TEM:n kanssa, joka vastaa asetuksen kuluttajapuolesta. Työssä käytettävät koneet ovat jatkossakin STM:n hallinnonalalla. Jatkossa kaikkia koneita, henkilösuojaimia ja köysiratoja säännellään EU-asetustasoisesti, mikä edellyttää kansallisen koneasääntelyn merkittävämpää mukauttamista. On ajateltu säätää uusi laitelaki, joka soveltuisi sekä nk. harmonisoimattomiin, kansallisen sääntelyn varassa oleviin teknisiin laitteisiin että rajatusti EU-säännelyihin laitteisiin koskien niihin liittyviä kielivaatimuksia, valvontaa ja rangaistussääntelyä. VNA koneiden turvallisuudesta on kumottava. Lisäksi pohditaan viranomaisten toimivaltuuksia. Nykyisin koneasetuksen tarkoittamasta valvonnasta säädetään valvontalaissa, itse valvonnasta sen 4 luvussa ja mm. tarkastusoikeuksien osalta 2 luvussa. Nyt on ajateltu, että olisi mahdollista siirtyä soveltamaan TEM:n hallinnonalalla olevaa markkinavalvontalakia. Kyseinen laki on markkinavalvonnan horisontaalinen yleislaki, se on koskenut useiden muiden ministeriöiden hallinnonalojen tuotteita jo muutaman vuoden. Kun EU:n markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä lain soveltamisalaa laajennettiin, meille jäi vielä oma valvontasääntely, mutta asiaa oli määrä tarkastella myöhemmin. Voisi olla johdonmukainen ja toimivaltuuksia yhdenmukaistava ratkaisu siirtyä myös työssä käytettävien koneiden valvonnan osalta markkinavalvontalakiin. Samassa yhteydessä voidaan pohtia markkinavalvonnan toteuttamista ja sitä, kuka valvoo työkäyttöisiä laitteita. Uusi valtakunnallinen lupa- ja valvontavirasto aloittaa vuoden 2026 alussa, jos sitä koskeva hanke toteutuu. Tuolloin olisi enää vain yksi valtakunnallinen työsuojeluviranomainen. On ajateltu, että uusi viranomainen valvoisi ainoana viranomaisena koneasetuksen tarkoittamia koneita. Resurssikysymyksiä ei vielä ole tässä vaiheessa valmistelua käsitelty, mutta niitä tullaan pohtimaan nykyisten avien työsuojeluvastuualueiden kanssa.

Puheenjohtaja kertoi, että koneasetuksen täytäntöönpanoa varten ei olla esittämässä työryhmän perustamista, vaan tarkoitus on määrääjain tarkastella TTN:ssä valmistelun tilannetta. Muutokset koskevat eniten valvonnan järjestämistä.

5. Sukellustyötä koskeva työturvallisuussääntely - sukellusryhmän vähimmäiskokoonpano

Puheenjohtaja kertoi, että edellisessä kokouksessa esitettiin, että sukellustyötä koskevan yhteydenoton johdosta ei ryhdyttäisi lainsäädäntötoimiin, vaan pyrittäisiin muilla keinoin huolehtimaan sukellustyön turvallisuudesta. Jäsenille varattiin aikaa pohtia ja varmistaa sidosryhmiltään, ovatko he samaa mieltä. Kukaan ei käyttänyt asiassa puheenvuoroja, ja puheenjohtaja totesi, että tältä pohjalta vastataan asiassa yhteyttä ottaneelle taholle.

6. Hallinnollisen taakan keventämisen ja norminpurun hanke

Pekuri kertoi, että hallinnollisen taakan keventämisen ja norminpurun hanke perustuu hallitusohjelmakirjauksiin. Hallituksella on tavoitteena yrityksiä haittaavan hallinnollisen taakan keventäminen. Hallitus sitoutuu siihen, että yritysten hallinnollinen taakka ei tällä hallituskaudella kasva, mihin liittyy myös ”yksi sisään, yksi ulos” -periaate. Lisäksi puretaan vähintään 300 yrityksiä ja kansalaisia haittaavaa normia. Tämänkaltaisia hankkeita on ollut aiemminkin, jolloin on tuotu esiin, että työsuojelusääntely perustuu pitkälti EU:n normeihin ja kansainvälisiin sopimuksiin, eikä sitä siksi voida tältä osin juurikaan vähentää. TEM:n norminpurkuhankkeessa on ministeriöiden edustajista koostuva ohjausryhmä. Pekuri on STM:n edustaja ryhmässä. Lisäksi hankkeella on asiantuntijaverkosto, jonka tehtävänä on tarkastella taakkavaikutusta ja tehdä konkreettinen taakkaraportti vuosittain. Myös VN:llä on hanke kuntien normien keventämisestä. Sama normi voi olla molempien hankkeiden piirissä.

TEM:n hankkeessa on kolme erilaista tarkastelukulmaa. Selkein kokonaisuus on yritysten hallinnollisen taakan näkökulma ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatteineen. Hallinnollinen taakka tarkoittaa lakisäateisistä tiedonantovelvoitteista yrityksille koituvia hallinnollisia kustannuksia (esim. ilmoitus-, lupa-, raportointi-, tuotemerkintävelvoite- ja rekisteröintimenettely). Tarkastelu koskee vain lakitasoista, kansallisessa päätäntävällässä olevaa sääntelyä. Arviointi koskee kaikkia hallituksen esityksiä 1.2.2024 lukien. Hallinnollinen taakka tulisi pystyä ilmaisemaan euromääräisesti hyödyntäen TEM:n sääntelytaakkalaskuria. Jos hallinnollinen taakka näyttäisi jossakin esityksessä lisääntyvän, pitää jostakin muualta löytää ”vastapuoli”, jossa hallinnollista taakkaa vähennetään. Vaalikauden lopussa hallinnollisen taakan tulee olla pienempi tai enintään samansuuruinen kuin vaalikauden alussa. Vuosittain laaditaan taakkaraportti, ensimmäisen kerran keväällä 2025.

Norminpurun osalta tavoitteena on purkaa 300 normia, ajatuksena on sujuvoittaa kansalaisten ja yritysten arkea. Lähtökohtana ovat hallitusohjelman sujuvoittamistoimet. Aina, kun tehdään säädösmuutoksia, tulisi huomioida myös kansalaisten ja yritysten näkökulmasta sääntelyn sujuvoittamista Tämä näkökulma on toki lähtökohtaisestikin mukana normaalissa säädösvalmistelussa. Hankkeen edetessä tulee tarkentumaan yksityiskohdat esim. miten normi lasketaan. Hankkeeseen osallistetaan laajasti eri ryhmiä, monia TTN:n jäsentahojakin on kuultu.

Kolmantena tarkastellaan EU-lainsäädännön aiheuttamaa hallinnollista taakkaa tavoitteena tunnistaa ja huomioida se paremmin. EU:llakin on paremman sääntelyn hankkeita yms. Ideana TEM:n hankkeessa on kartoittaa yritysten kannalta raskaita EU-säädöksiä hallinnollisen taakan näkökulmasta sekä kiinnittää huomiota hallinnollisen taakan näkökulmaan EU-vaikuttamistyössä. Tämä on norminpurkuhankkeen toistaiseksi keskeneräisin osio.

Keskusteltiin ja esitettiin kysymyksiä aiheesta mm. miten sidosryhmien tekemiä ehdotuksia käsitellään. Toistaiseksi ei ole tarkempaa tietoa, miten niitä tullaan käsittelemään esim. kolmikantaisesti. TEM on suunnittelut keskustelutilaisuutta, mutta sen ajankohdasta ei ole vielä tietoa. Hallitusohjelmahankkeet aiheuttavat kiireitä ministeriöissä, ja norminpurkuhankkeessa koottuja ehdotuksia pyritään toteuttamaan todennäköisimmin silloin, kun ehdotusten kohteena oleva säädös muutoinkin avataan.

7. Muut asiat

Ei ollut.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.50.

Antti Janas

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri